

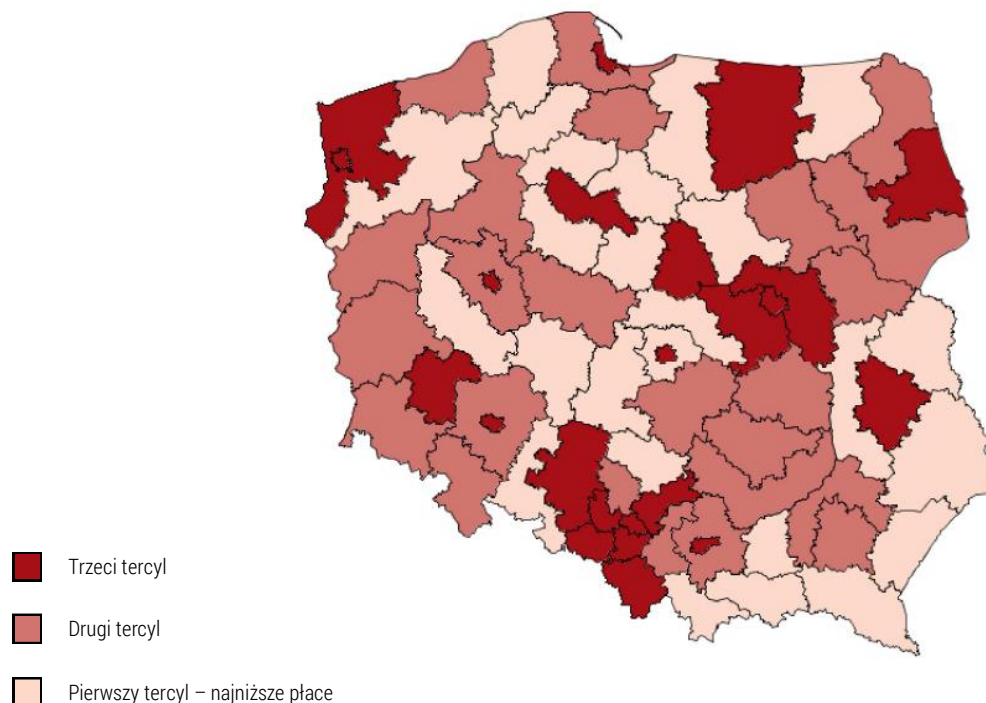
Heterogeniczne efekty regionalne płacy minimalnej w Polsce

Maciej Albinowski, Piotr Lewandowski

Polska od 2008 roku odnotowuje jeden z najszybszych wzrostów płacy minimalnej w Unii Europejskiej. Efekty płacy minimalnej powinny być analizowane przez rząd i partnerów społecznych, jednak takich ewaluacji się nie prowadzi. W artykule analizujemy wpływ płacy minimalnej na przeciętne wynagrodzenia oraz zatrudnienie w 73 podregionach (NUTS 3) Polski w latach 2004 – 2018. Duże zróżnicowanie przeciętnych płac pomiędzy podregionami sprawia, że możemy obserwować zróżnicowane dostosowania lokalnych rynków pracy do zmian relacji płacy minimalnej do przeciętnej płacy w podregionie, czyli tzw. współczynnika Kaitza. Jest to punkt wyjścia do naszego badania, opartego o ekonometryczne modele panelowe. W badaniu wykorzystujemy ogólnodostępne dane publikowane przez GUS.

Można oczekiwać, że podwyżki płacy minimalnej mają większy wpływ na te rynki pracy, w których płace są generalnie niższe, a współczynnik Kaitza wyższy. Takie wnioski płyną również z ostatnich badań dla Niemiec, gdzie w 2015 roku wprowadzono ogólnokrajową płacę minimalną. Dlatego w naszej analizie wyróżniamy 1/3 podregionów o najniższych płacach w 2007 roku – czyli rok przed rozpoczęciem serii podwyżek płacy minimalnej zapoczątkowanej w 2008 roku – i sprawdzamy, czy efekty wzrostu płacy minimalnej były w tych podregionach inne niż w reszcie kraju. Te podregiony o najniższych płacach występują w aż 12 województwach.

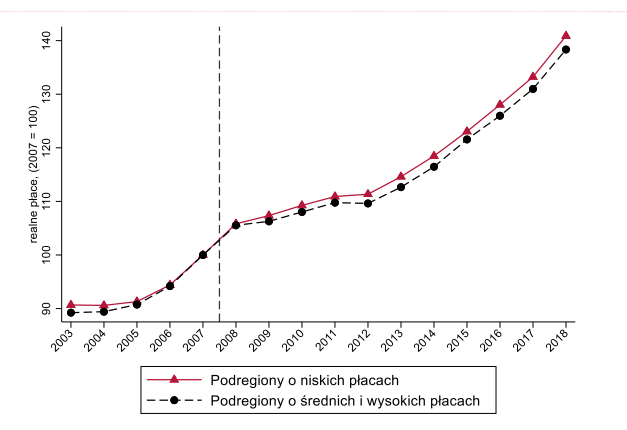
Podział podregionów na tercyle według przeciętnej płacy w 2007 roku.

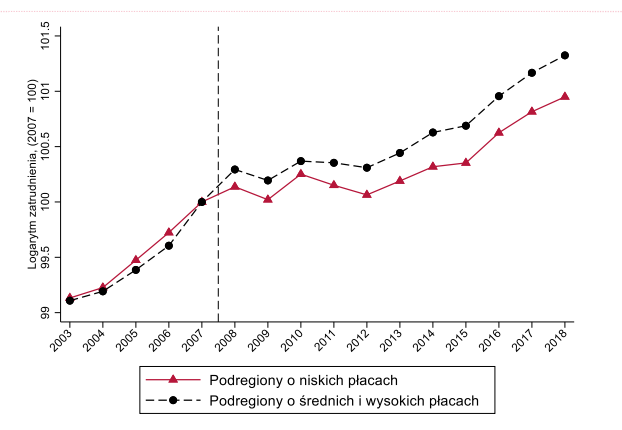
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, portal geostatyczny

Do 2007 roku podregiony o najniższych płacach charakteryzowały się bardzo podobnym wzrostem płac i zatrudnienia co pozostałe podregiony. Natomiast od 2008 roku widoczne jest szybsze tempo wzrostu płac oraz niższe tempo wzrostu zatrudnienia w podregionach, które w 2007 roku należały do pierwszego tercyla rozkładu wynagrodzeń (Wykres 1-2). Sugeruje to, że podwyżki płac minimalnej po 2008 roku miały inny wpływ na podregiony o najniższych płacach, niż na podregiony o średnich i wysokich płacach.

Wykres 1 Dynamika płac realnych

Wykres 2 Dynamika zatrudnienia

Wyniki analizy ekonometrycznej wskazują, że wzrosty płacy minimalnej nie miały statystycznie istotnego wpływu na przeciętne wynagrodzenia ani na zatrudnienie w podregionach o średnich lub wysokich płacach. Natomiast w podregionach o najniższych wynagrodzeniach, podwyżki płacy minimalnej miały istotny statystycznie, pozytywny wpływ na średnie płace oraz istotny, ujemny wpływ na zatrudnienie. Skala tych efektów była jednak niewielka.

Wykres 3. Oszacowania wpływu wzrostu płacy minimalnej na wzrost płacy i zmiany zatrudnienia

Aby ocenić ekonomiczne znaczenie podwyżek płac minimalnych w Polsce, budujemy hipotetyczny scenariusz, w którym po 2007 roku relacja płacy minimalnej do przeciętnej nie zmieniałaby się (czyli płaca minimalna podnoszona byłaby w tempie średnich wynagrodzeń). Szacujemy, że gdyby relacja płacy minimalnej do płacy przeciętnej pozostała na poziomie z 2007 roku, to przeciętne płace w tych podregionach byłyby o 3,4% niższe, a zatrudnienie o 1,2% wyższe.

W badaniu analizujemy również, czy podwyżki płacy minimalnej mają różny wpływ na różne grupy pracowników. Okazuje się, że wzrost płacy minimalnej obniża zatrudnienie wśród mężczyzn i wśród pracowników przemysłu, ale podnosi zatrudnienie wśród kobiet i wśród pracowników sektora usług. Niestety dostępne dane nie pozwalają nam ocenić wpływu płacy minimalnej na płace tych grup.

Wyniki naszego badania wskazują, że w latach 2004-2018 płaca minimalna przyczyniała się do szybszego wzrostu płac w najslabiej rozwiniętych podregionach oraz zmniejszenia regionalnych nierówności płac, kosztem niewielkiego ograniczenia wzrostu zatrudnienia w najslabiej rozwiniętych podregionach. Nie miała natomiast wpływu na sytuację na rynkach pracy w podregionach o średnich i wysokich płacach. Nasze wyniki unaocniają, że płaca minimalna przynosi pewne korzyści i pewne koszty, które powinny być brane przy formowaniu polityki publicznej. Dotychczas, koszty te były niewielkie. Należy jednak zwrócić uwagę, że automatyczne przenoszenie naszych wniosków na przyszłość byłoby nadużyciem. Po pierwsze, w miarę jak rośnie relacja płacy minimalnej do średniej, zwiększa się ryzyko wystąpienia negatywnych efektów dla zatrudnienia. W 2018 roku, współczynnik Kaitza w podregionach o średnich i wysokich płacach osiągnął poziom obserwowany w 2008 roku w podregionach o niskich płacach (45%), a w podregionach o niskich płacach współczynnik ten sięgnął 54%. Po drugie, okres objęty naszym badaniem, lata 2004-2018, był okresem szybkiego wzrostu gospodarczego i rosnącego popytu na pracę. Spowolnienie gospodarcze, a zwłaszcza recesja związana z pandemią COVID-19, może sprawić, że wpływ podwyżki płacy minimalnej będzie zauważalnie inny niż byłby w okresie boomu gospodarczego.

Pełna wersja artykułu w języku angielskim

Albinowski M., Lewandowski P. (2020). The Heterogeneous Regional Effects of Minimum Wages in Poland. IBS Working Paper 04/2020. https://ibs.org.pl/app/uploads/2020/06/Minimum_wage_Poland_IBS_WP_04_2020.pdf